

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE BRĄSZEWICE
NA LATA 2016-2018**

I. Podstawa prawna

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
- 2) ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- 3) ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 163).

II. Informacje ogólne

Ustawa z dnia 29 listopada 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, powodując szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka , kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Bardzo ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy wszystkimi członkami rodziny, które powinny być oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych zadań. Role członków rodziny ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków stają się coraz bardziej niezgodne z normami i prawnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Wyróżniamy następujące rodzaje przemocy:

- 1) **przemoc fizyczna** – celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie jej stanu zdrowia lub pozbawienie życia,
- 2) **przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności,
- 3) **przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu,
- 4) **przemoc ekonomiczna** – celem jest finansowe uzależnienie ofiary od sprawcy przemocy,
- 5) **zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego.

Przemoc w rodzinie prowadzi do tragicznych następstw. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie postrzegania samego siebie. Zjawisko przemocy wymaga podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Brąszewice ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2016-2018. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

III. Analiza Problemów Społecznych na terenie Gminy Brąszewice

W celu właściwego zaplanowania działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych na terenie Gminy Brąszewice z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Wykaz Niebieskich Kart w poszczególnych latach przedstawia tabela.

Rok	2013	2014	2015
Liczba Niebieskich Kart -A”	6	7	9

Na dzień 31.12.2015 r. w gminie Brąszewice zamieszkiwało 4 526 mieszkańców. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Brąszewicach wynika, iż w 2015 roku z pomocy społecznej korzystało ogółem 544 osoby, w tym w przypadku 6 osób powodem udzielenia pomocy była przemoc domowa.

Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety i dzieci, natomiast sprawcami byli mężczyźni w większości posiadający problem alkoholowy.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy, w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, czy w szkole nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

IV. Cele Programu

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których występuje to zjawisko, a w szczególności:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Brąszewice,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele Programu będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Brąszewice,
- 3) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 4) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy w rodzinie,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przemocy w rodzinie.

V. Uwarunkowania lokalne w zakresie realizacji Programu

Zasoby Gminy Brąszewice:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne - instytucje i organizacje pomocowe i wspierające:
 - Zespół interdyscyplinarny Gminy Brąszewice,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach,
 - Policja,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brąszewicach,
 - Placówki oświatowe z terenu gminy Brąszewice,
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brąszewicach,
 - Parafia Rzymskokatolicka w Brąszewicach i Godynicach.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.
-

Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysu,
- problem uzależnienia od alkoholu.

VI. Oczekiwane rezultaty realizacji Programu:

- stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających i stosujących przemoc,
- wzrost świadomości i wrażliwości społecznej poprzez edukację środowiska lokalnego,
- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy,
- zmiana zachowań społeczeństwa wobec zjawiska przemocy.

VII. Realizacja celów Programu

Cel 1 – Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Brąszewice.

Działania:

1. Praca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego:
 - diagnoza problemu przemocy,
 - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
 - rozpowszechnianie informacji o udzielanej pomocy,

- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-interwencyjnych.

1. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenie na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie oglądania przemocy w telewizji oraz gier komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowanie nieagresywne,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkursów w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące zadania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach
- Placówki oświatowe z terenu gminy Brąszewice
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brąszewicach
- Zespół Interdyscyplinarny Gminy Brąszewice.

Wskaźniki realizacji:

- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów edukacyjnych na temat przemocy i jej skutków,
- liczba i rodzaj realizowanych programów, konkursów w zakresie zapobiegania przemocy,
- liczba przeprowadzonych szkoleń, spotkań informacyjnych,
- liczba osób, którym udzielono porad.

Cel 2- Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu oraz stosujących przemoc w programach korekcyjno-edukacyjnych.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu zastosowania obowiązku leczenia odwykowego.

Wskaźniki realizacji:

- liczba osób z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i rozmów do podjęcia leczenia odwykowego,
- monitoring udziału osób w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba osób biorących udział w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych i osób podejmujących leczenie odwykowe,
- liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne i leczenie odwykowe.

Cel 3 – Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- ⑩ podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”,
- ⑩ przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działania:

- ⑩ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach,
- ⑩ Komisariat Policji w Błaszczkach,
- ⑩ Punkt Konsultacyjny w Brąszewicach,
- ⑩ Zespół Interdyscyplinarny Gminy Brąszewice,
- ⑩ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brąszewicach,
- ⑩ Przedstawiciele placówek oświatowych z terenu gminy Brąszewice,
- ⑩ „Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brąszewicach,
- ⑩ Sąd Rejonowy w Sieradzu.

2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- ⑩ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach,
- ⑩ Komisariat Policji w Błaszczkach,
- ⑩ Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Brąszewicach.

Wskaźniki realizacji:

- ⑩ liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- ⑩ liczba „Niebieskich Kart – A”,
- ⑩ liczba osób, które skorzystały ze schronienia w ośrodkach wsparcia,
- ⑩ liczba osób, którym udzielono porad,
- ⑩ liczba zakończonych „Niebieskich Kart” ze względu na ustanie przemocy,
- ⑩ liczba placówek prowadzących poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- ⑩ liczba podmiotów zaangażowanych w realizację działań.

VIII. Monitorowanie i Ewaluacja

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach przy współdziałaniu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedkładane Radzie Gminy do dnia 31 marca każdego roku.

IX. Źródła finansowania Programu

Źródłami finansowania będą:

- środki własne gminy,
- środki budżetu państwa i wojewody przyznane na realizację programów osłonowych,
- inne źródła finansowania.

